

**КИЇВСЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ**

ПРОЕКТ

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
для здобуття освітнього ступеня **Магістр****

другого рівня вищої освіти
за спеціальністю **Н1 Агрономія**
галузь знань **Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина».**
Кваліфікація: Магістр з агрономії

Затверджено Вченою радою
Київського аграрного університету
Національної академії аграрних наук України

Ректор _____ Олександр НИКИТЮК
протокол № ____ від « » _____ 20 р.

ПЕРЕДМОВА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Освітньо-професійна програма (ОПП) для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти «Агрономія» за спеціальністю Н1 «Агрономія» містить обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти; перелік компетентностей випускника; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання; форми атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти «Агрономія» за спеціальністю Н1 «Агрономія» розроблена відповідно Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня освіти ступеня вищої освіти галузі знань - 20 Аграрні науки та продовольство за спеціальністю - 201 Агрономія, затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від «17» листопада 2020 р. № 1420.

Розроблено проєктною групою у складі:

Голова проєктної групи – Нікітюк Олександр Андрійович, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік НААН, ректор КАУ НААН

Члени проєктної групи - Сташук Василь Андрійович – проректор з наукової роботи КАУ НААН, доктор технічних наук, професор, академік НААН

Дзіцюк Валентина Валентинівна - професор кафедри технології виробництва і переробки продукції тваринництва КАУ НААН, доктор сільськогосподарських наук, професор

Ноздренко Дмитро Миколайович – завідувач кафедри загальних дисциплін та інформаційних технологій КАУ НААН, доктор біологічних наук, доцент

Хареба Олена Василівна, завідувач кафедри рослинництва КАУ НААН, доктор сільськогосподарських наук, професор

Зовнішні стейкхолдери, залучені до розробки освітньої програми:

Пасюта Андрій Григорович - кандидат технічних наук, директор ДП ДГ “9 січня Національної академії аграрних наук України”

Балагура Олег Вікторович - доктор сільськогосподарських наук, власник ФГ «Червона калина» та керівник ДПДГ «Шевченківське» директор ДП ДГ “Шевченківське”

Профіль освітньої-професійної програми за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 201 Агрономія

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Київський аграрний університет Національної академії аграрних наук України
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина».
Спеціальність	Н1 Агрономія
Форма здобуття освіти	Очна, заочна
Освітня кваліфікація	Магістр з агрономії
Офіційна назва освітньої програми	Агрономія
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – магістр Галузь знань Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина». Спеціальність Н1 Агрономія
Наявність акредитації	Не має
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	ОС Бакалавр або ОКР Спеціаліст Вимоги до вступників визначаються Правилами прийому до магістратури Київського аграрного університету Національної академії аграрних наук України
Мова(и) викладання	Українська мова
Термін дії освітньої програми	До наступного оновлення
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	
2 – Мета освітньої програми	
	Метою освітньо-професійної програми є формування у здобувача вищої освіти здатності розв'язувати складні та нестандартні задачі і проблеми у сфері агрономії, що передбачає глибоку професійну підготовку та здатність до самостійної науково-дослідної і практичної діяльності. Програма орієнтована на розвиток навичок, необхідних для організації сучасних технологій вирощування польових культур, проектування науково обґрунтованих сівозмін відповідно до типу господарювання, розробки і впровадження заходів із підвищення якості продукції, створення інтегрованих систем захисту рослин із використанням сучасних інформаційних технологій, а також проведення прикладних та фундаментальних агрономічних досліджень.
3 - Характеристика освітньої програми	

Предметна область (галузь знань, спеціальність)	Об'єкт вивчення: технологічні процеси вирощування сільськогосподарських культур. Теоретичний зміст предметної області: Рослинництво та управління ґрунтами, сортовими ресурсами та збереженням біологічного розмаїття. Об'єктами професійної діяльності магістрів є сільськогосподарські культури та їх сорти (гібриди), селекційний процес, агроландшафти, природні кормові угіддя, ґрунт та збереження і підвищення його родючості, оптимізація живлення рослин, шкідливі організми і засоби захисту від них, технології виробництва, зберігання та первинної переробки продукції рослинництва. Цілі і навчання: формування у здобувачів вищої освіти здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері агрономії. Методи, методики та технології: загальнонаукові (гіпотеза, експеримент, аналіз, індукція, дедукція, моделювання, узагальнення) та спеціальні (лабораторний, вегетаційний, лізиметричний, вегетаційно-польовий, польовий) методи досліджень в агрономії, статистичні методи аналізу даних, агротехнічні заходи, загальні технології вирощування сільськогосподарських культур. Інструменти та обладнання: обладнання, устаткування, інструменти та програмне забезпечення, необхідне для лабораторних, лабораторно-польових та польових досліджень в агрономії.
Орієнтація освітньої програми	Освітня, професійна, дослідницька та прикладна орієнтація програми Освітня та професійна орієнтація. Програма спрямована на забезпечення глибокої теоретичної та практичної підготовки здобувачів вищої освіти для професійної діяльності у сфері агрономії. Її структура передбачає оволодіння фундаментальними знаннями про закономірності формування врожайності та якості продукції рослинництва, особливості її зберігання й доробки, а також опанування сучасних технологій вирощування сільськогосподарських культур. Значна увага приділяється застосуванню результатів дослідницької діяльності для вирішення комплексних професійних завдань. Дослідницька орієнтація. Освітньо-професійна програма передбачає активну наукову складову, що реалізується через виконання досліджень, спрямованих на переосмислення й удосконалення сучасних уявлень про селекційні, агротехнічні процеси, а також закономірності формування врожаю та якості продукції. Ці дослідження лягають в основу проектування та виконання кваліфікаційної магістерської роботи. Прикладна орієнтація. Програма має чітко виражений прикладний характер, оскільки спрямована на практичне використання наукових результатів для розв'язання актуальних агрономічних проблем у виробничих умовах. Отримані в процесі навчання знання та навички забезпечують готовність випускників до впровадження

	інноваційних технологій та прийняття ефективних рішень у сільському господарстві.
Основний фокус освітньої програми	Програма зосереджена на підготовці висококваліфікованих фахівців, здатних застосовувати сучасні наукові підходи, інноваційні технології та аналітичні інструменти для розв'язання складних завдань у галузі агрономії. Основна увага приділяється вивченню закономірностей формування врожайності та якості продукції рослинництва, розробці ефективних агротехнологій, впровадженню екологічно безпечних систем землеробства, а також проведенню наукових досліджень з актуальних питань галузі.
Особливості програми	Програма орієнтована на проведення досліджень з актуальних проблем агрономії та реалізується в межах діяльності Київського аграрного університету Національної академії аграрних наук України. Особливий акцент робиться на впровадженні комплексного підходу навчального процесу та практичної підготовки в мережі установ НААН. Одним із перспективних напрямів професійного розвитку здобувачів є практична апробація та трансформація таких технологій для використання у господарствах різних форм власності.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Фахівець здатний виконувати професійну роботу, зазначену в чинній редакції Національного класифікатора України та/або Класифікатор професій ДК 003:2010 International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08)): агроном (2213.2), агроном-інспектор (2213.2), науковий співробітник (2145.1), асистент (2310.2), директор (начальник) організації (дослідної, конструкторської, проектної) (1210.1), директор (начальник, інший керівник) підприємства (1210.1), підрозділів у сільському, лісовому та водному господарствах (1221); агроном аеродрому (2213.2); агролісомеліоратор (2213.2); агрохімік (2213.2); асистент (2310.2); агроном-дослідник (2213.1) або виконувати первинні професії агротехнік (3212); агроном відділення (бригади, сільськогосподарської ділянки, ферми, цеху) (3212).
Подальше навчання	Продовження навчання для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня. Набуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, проблемно-орієнтоване навчання, електронне навчання в системі Moodle, самонавчання. Викладання проводиться у вигляді: лекції, мультимедійні лекції, семінари, практичні заняття, лабораторні роботи, самостійне навчання, консультації, підготовка випускної кваліфікаційної роботи.
Оцінювання	Екзамени та заліки із дисциплін, визначених навчальним планом. Поточний контроль. Державна атестація: захист кваліфікаційної роботи. Система оцінювання знань за дисциплінами освітньо- професійної програми складається з поточного та підсумкового контролю. <i>Поточний контроль</i> знань здобувачів вищої освіти проводиться в усній, письмовій та дистанційній формі (опитування за результатами опрацьованого матеріалу). Поточні та модульні контролю, заліки, екзамени, захисти звітів з проходження виробничої практики, кваліфікаційної роботи тощо. <i>Підсумковий контроль</i> знань у вигляді екзамену/заліку проводиться в усній або письмовій формі, з подальшою усною співбесідою.

	<i>Підсумкова атестація - підготовка та захист кваліфікаційної роботи.</i>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері агрономії під час здійснення професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК4. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК5. Здатність розробляти проекти та управляти ними. ЗК6. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК1. Здатність керувати колективом, забезпечувати розвиток персоналу, толерантно сприймати соціальні, етнічні та культурні відмінності. СК2. Здатність аналізувати та оцінювати сучасні проблеми, перспективи розвитку та науково-технічну політику в сфері агрономії. СК3. Здатність створювати нові технології та застосовувати сучасні технології агрономії, враховуючи їх особливості та користуючись передовим досвідом їх впровадження, розробляти наукові основи технологій вирощування сільськогосподарських культур СК4. Здатність оцінювати придатність земель для вирощування сільськогосподарських культур з урахуванням вимог щодо забезпечення кількості та якості продукції. СК5. Здатність розв'язувати складні задачі в широких або мультидисциплінарних контекстах на основі спеціалізованих концептуальних знань, що включають сучасні наукові здобутки в сфері агрономії. СК6. Здатність презентувати результати професійної та наукової діяльності фахівцям та нефхівцям. СК7. Здатність самостійно організовувати та проводити наукові дослідження з використанням загальноприйнятих методів і стандартів аналізу ґрунтових та рослинних зразків. СК8. Здатність до розробки та викладання навчальних дисциплін у закладах вищої та фахової передвищої освіти.
7 – Програмні результати навчання	

- РН1. Використовувати методологію наукових досліджень, спеціальні методи та інструменти експериментальних досліджень, сучасні методи обробки даних для розв'язання складних задач агрономії.
- РН2. Інтегрувати знання з різних галузей для розв'язання складних теоретичних та/або практичних задач і проблем агрономії.
- РН3. Розробляти та реалізовувати економічно значущі виробничі та дослідницькі проекти в сфері агрономії з урахуванням наявних ресурсів та обмежень, технічних, соціальних, правових та екологічних аспектів.
- РН4. Здійснювати пошук необхідної інформації в науково-технічній літературі, аналізувати, обробляти та оцінювати цю інформацію.
- РН5. Планувати та виконувати наукові та прикладні дослідження в сфері агрономії, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.
- РН6. Оцінювати та аналізувати сучасний асортимент мінеральних добрив, хімічних засобів захисту рослин, продуктів біотехнологій з метою розробки науково-обґрунтованих систем їхнього застосування.
- РН7. Розробляти та реалізовувати проекти екологічно-безпечних прийомів і технологій виробництва високоякісної продукції рослинництва з урахуванням особливостей агроландшафтів та економічної ефективності.
- РН8. Управляти робочими процесами, які є складними, непередбачуваними, приймати ефективні рішення, оцінювати та порівнювати альтернативи, аналізувати ризики.
- РН9. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для обговорення результатів професійної діяльності, досліджень та інноваційних проєктів у сфері аграрних наук та продовольства.
- РН10. Здійснювати ефективне управління персоналом та ресурсами, забезпечувати професійний розвиток персоналу, об'єктивно оцінювати результати діяльності колективу та внесок його учасників до цих результатів.
- РН11. Здійснювати бізнесове проєктування та маркетингового оцінювання виконання та впровадження інноваційних розробок.
- РН12. Добирає оптимальну стратегію господарювання в агрономії, у тому числі за нечіткості цілей та невизначеності умов.
- РН13. Надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Всі викладачі мають рівень наукової та професійної активності, досвід практичної роботи, що засвідчується виконанням не менше чотирьох видів та результатів ліцензійних вимог. Для організації зв'язку з реальним виробництвом до викладання деяких дисциплін залучаються фахівці з реального сектору управління бізнесом.
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів для фактичного контингенту студентів становить 6,4 м ² , що відповідає рекомендованим показникам розрахункової площі навчальних закладів. Кількість лекційних аудиторій, аудиторій для проведення практичних, лабораторних занять, навчально-виховних заходів, достатня для здійснення освітньої діяльності. Лекційні аудиторії оснащені мультимедійним обладнанням.
Інформаційне та інформаційно-методичне забезпечення	Наявність: - українських та закордонних фахових періодичних видань відповідного спеціальності профілю у науковій бібліотеці (у тому числі в електронному вигляді); - офіційного веб-сайту КАУ НААН, на якому розміщена основна інформація про організацію навчального процесу; - електронної бібліотеки університету; - освітньої програми, навчального плану, робочих програм,

	силабусів з усіх навчальних дисциплін навчального плану; - програми практичної підготовки, переддипломної практичної підготовки та підсумкової атестації; - методичних рекомендацій до виконання практичних занять, практик різних видів, переддипломної практики, кваліфікаційної роботи магістра.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між КАУ НААН та закладами вищої освіти України: 1. Інститут геології ННІ Київського національного університету імені Тараса Шевченка 2. Київський національний університет імені Тараса Шевченка 3. Черновецький Національний університет імені Юрія Федьковича; 4. Київський національний університет будівництва і архітектури; 5. Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II; 6. Університет імені Короля Данила; 7. Національний університет фізичного виховання і спорту України; 8. Університет трансформації майбутнього; Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між КАУ НААН та закладами вищої освіти зарубіжних країн: 1. Західно-Казахстанський медичний університет імені Марата Оспанова (Казахстан); 2. Latvia University of Life sciences and technology (Латвія); 3. Університет природничих та гуманітарних наук у Седльце (Польща); 4. Балтійська міжнародна академія (Латвія); 5. Swedish University of agricultural sciences (Швеція); Uppsala University (Швеція).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе на загальних умовах.

II. Перелік компонент освітньої програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент освітньої програми

Код н/д (но мер з/п)	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсіві проекти (роботи), практики, атестація)	Кількість кредитів / годин	Форма підсумк. контролю
1. Нормативні освітні компоненти			
ОК 1	Ділова іноземна мова	2/60	екзамен
ОК 2	Методологія і організація наукових досліджень	2/60	залік
ОК 3	Педагогіка та психологія вищої школи	2/60	залік
ОК 4	Інтелектуальна власність	2/60	залік
ОК 5	Аграрний менеджмент	3/90	залік
ОК 6	Помологія та ампелографія	2/60	залік
ОК 7	Агроконсалтинг та бізнес моделі в АПК	2/60	залік
ОК 8	Якість ґрунтів та їх оцінка	3/90	екзамен
ОК 9	Генетика тварин	3/90	екзамен
ОК 10	Біотехнології в агровиробництві	9/150	екзамен
ОК 11	Інноваційні технології агровиробництва	6/180	екзамен
ОК 12	Технології виробництва насіння та садивного матеріалу сільськогосподарських культур	4/120	залік
ОК 13	Інформаційні технології в аграрній сфері	4/120	залік
ОК 14	Аграрні ринки і ризики виробництва продовольства	4/120	залік
ОК 15	Інтегровані системи захисту рослин	2/90	залік
ОК 16	Прогнозування і програмування врожаїв	3/90	екзамен
ОК 17	Виробнича практика	2/60	залік
ОК 18	Науково-виробнича практика	3/90	екзамен
ОК 19	Атестаційна робота магістра	12/360	
	Разом	67/2010	
2. Вибіркові освітні компоненти			
ВК 1	Вибіркова дисципліна 1	5/150	екзамен
ВК 2	Вибіркова дисципліна 2	5/150	залік
ВК 3	Вибіркова дисципліна 3	4/120	екзамен
ВК 4	Вибіркова дисципліна 4	5/150	екзамен
ВК 5	Вибіркова дисципліна 5	4/120	залік
	Разом	23/690	
3. Цикл вибірових дисциплін			
	ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	90/2700	

2.2. Структурно-логічна схема освітньої програми

Структурно-логічна схема підготовки визначає процес реалізації ОП, тобто короткий опис логічної послідовності вивчення компонент ОП. Структурно-логічну схему представлено у вигляді графа.

III. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота передбачає самостійне розв’язання складної задачі та/або проблеми з агрономії, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Кваліфікаційна робота магістра має бути оприлюднена на офіційному сайті Київського аграрного університету НААН.

IV. Наявність системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) в університеті відповідає вимогам Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG), статті 16 чинного Закону України «Про вищу освіту» (зі змінами). Система внутрішнього забезпечення якості функціонує в університеті на п'яти організаційних рівнях відповідно до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти КАУ НААН. Система внутрішнього забезпечення якості передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників університету та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті університету;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками університету та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів.

V. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

Загальні компетентності																			
	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19
ЗК 1	+			+	+		+				+		+			+		+	
ЗК 2			+		+	+		+	+			+			+	+	+	+	
ЗК 3			+				+		+				+	+		+	+	+	
ЗК 4	+			+	+	+	+			+				+					
ЗК 5							+				+		+	+					
ЗК 6	+		+	+	+	+		+	+	+					+		+		

Матриця відповідностей спеціальних компетентностей компонентам освітньої програми (фахові, предметні компетенції)

Спеціальні компетентності																			
	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19
СК 1		+	+		+		+										+		
СК 2				+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+			
СК 3		+				+				+	+	+			+	+			
СК 4					+	+	+	+	+						+	+			
СК 5	+	+	+	+	+					+			+	+		+	+	+	+
СК 6	+	+	+	+	+						+		+				+	+	+
СК 7		+				+		+	+		+	+		+				+	+
СК 8	+	+	+	+									+						

Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентам освітньої програми

Програмні результати навчання																			
	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19
ПРН 1		+			+		+		+	+	+			+		+		+	+
ПРН 2	+	+			+		+	+		+			+				+	+	+
ПРН 3				+	+	+	+		+	+		+		+					
ПРН 4	+	+	+	+									+	+		+	+	+	+
ПРН 5		+				+				+		+	+			+	+	+	+
ПРН 6					+	+		+	+	+	+	+			+			+	
ПРН 7					+	+	+	+	+		+	+				+			
ПРН 8		+		+	+						+			+			+		
ПРН 9	+	+	+	+													+	+	+
ПРН 10					+		+				+	+	+	+		+			
ПРН 11					+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+			
ПРН 12																			
ПРН 13	+				+	+								+	+	+	+	+	+

Використані джерела

1. Закон України “Про освіту” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. Закон “Про вищу освіту”(зі змінами). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Національна рамка кваліфікацій (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/519-2020-%D0%BF#Text>
4. Стандарт вищої освіти України. Другий (магістерський) рівень. Ступінь вищої освіти – магістр. Галузь знань – 20 Аграрні науки та продовольство. Спеціальність – 201 Агрономія : стандарт вищої освіти / М-во освіти і науки України. – Київ : МОН України, 2020. – 29 с. – Затв. наказом МОН України від 17.11.2020 № 1420.
5. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Наказ МОНУ від 01.06.2017 № 600 (у редакції наказу МОНУ від 03.04.2024 № 441).
6. Лист МОНУ від 05.06.2018 № 1/9-377 «Щодо надання роз’яснень стосовно освітніх програм».
7. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності. Постанова КМУ від 30 грудня 2015 № 1187 (в редакції постанови КМУ від 24.03.2021 № 365).
8. Лист МОНУ від 28.04.2017 № 1/9-239 «Зразок освітньо-професійної програми для першого та другого рівнів вищої освіти»